

PRVNÍ KORESPONDENČNÍ LÍSTEK SVĚTA - PRVNÍ DEN POUŽITÍ

Historie vzniku

První se o vzniku korespondenčního lístku mluvilo na 5. německo-rakouské poštovní konferenci konané 30. listopadu 1865 v německém městě Karlsruhe. Účastníkům konference byl rozdána novátorský spis německého poštovního rady Heinricha von Stephana s návrhem o zavedení *otevřeného korespondenčního lístku* v poštovním styku. Tento návrh byl účastníky konference pečlivě prozkoumán, získal si klavnou odezvu a následně byl přijat. K jeho realizaci však nakonec v Německu nedošlo. Německo bylo rozděleno na množství samostatných států, panovala zde nejednotnost v administrativě, a především zavedení zabránila obava ze ztráty příjmů z poštovního. Konference v Karlsruhe se zúčastnil za rakouskou stranu sekční šéf ministerstva obchodu Wilhelm Kolbensteiner, který seznámil svého přítele Dr. Emanuela Herrmanna s myšlenkou zavedení korespondenčních lístků. Dr. Emanuel Herrmann působil jako profesor národního hospodářství na Vojenské akademii Marie Terezie ve vídeňském Novém Městě. 26. ledna 1869 uveřejnil v deníku *Neue Freie Presse*, vydávaném ve Vídni, článek *Über eine neue Art der Korrespondenz mittels der Post*, kde zdůvodnil případné zavedení korespondenčního lístku.

THE FIRST POSTCARD IN THE WORLD - ITS FIRST DAY IN USE

History of creation

The creation of a postcard was mentioned for the first time at the 5th Austro-German postal conference held in Karlsruhe, Germany, on 30 November 1865. A visionary document put together by Heinrich von Stephan, a Prussian postal official, was handed out to those in attendance, containing a proposition of introducing an *open post-sheet* to postal communication. Although his proposition was well received at first, postal officials eventually denied it because they believed that nobody would give up their privacy and if so, that a cheaper substitute for letters would reduce their revenue. Prussia eventually implemented the postcard in 1870. Austria was represented at the Karlsruhe conference by Wilhelm Kolbensteiner a department chief of the Ministry of Commerce, who spoke of this revolutionary idea to his friend, Dr. Emanuel Herrman a professor of national economy at the Theresian Military Academy in Wien Neustadt. On January 26, the Viennese *Neue Freie Presse* newspaper published Dr. Herrman's article, called *Über eine neue Art der Korrespondenz mittels der Post*, where he argued for the implementation of the postcard.

Dobová pohlednice Poštovního úřadu v Bratislavě z roku 1898

A period postcard of the Bratislava post office from 1898

Instant success

The article reached the Austro-Hungarian Postmaster's General Vincenz Baron Maly von Vevanovič, who understood the points, that Dr. Herrman was making, and started supporting and realizing the idea. The only discord between them was regarding postal costs, Maly proposed 3 Kr., whereas Herrman proposed 2 Kr. An agreement was reached and the costs were set at 2 Kr. The first postcard in the world was introduced on 1 October 1869 and it gained immediate success. 2 930 000 postcards were bought during the first 3 months of use and 9 500 000 during the first year.

Issue

The first postcard in the world was issued on 1 October 1869 based on the No. 21.18.916.1832 decree issued by the Ministry of Commerce from 22 September 1869. The postal administration will issue postcards in accordance with the Hungarian Minister of Commerce from 1 October 1868 abiding by the following directives. These cards will be used for short written communication in all of the Austro-Hungarian Empire, no matter the distance and they will have a unified tariff of 2 Kreuzer per piece. The following directives regulate the sales of these cards, the manner of writing on them and how to handle them:

Okamžitý úspěch

Článek se dostal do rukou tehdejšího ředitele rakousko-uherských pošt baronu Vincentu Malému von Vevanovič, který pochopil smysl Herrmannova návrhu a začal ho podporovat a realizovat. Jediná nehoda mezi nimi byla ve výši poštovního. Maly navrhoval 3 kr., Herrmann 2 kr. Nakonec bylo dohodnuto poštovné ve výši 2 kr. První korespondenční lístek světa se začal používat od 1. října 1869. Následoval okamžitý úspěch, během tří měsíců používání se prodalo 2 930 000 lístků. Za první rok bylo zakoupeno cca 9 500 000 lístků.

Vydání

První korespondenční lístek (dále též dopisnice) na světě byl vydán dne 1. října 1869 na základě výnosu ministerstva obchodu č. 21.18.916.1832 ze dne 22. září 1869. V dohodě s maďarským ministrem obchodu bude Poštovní správa vydávat korespondenční lístky, počínajíc 1. říjnem 1869 podle dále uvedených směrnic. Tyto lístky se budou používat pro krátká písemná sdělení do všech míst rakousko-uherského mocnářství bez ohledu na vzdálenost a bude pro ně jednotná sazba 2 krejcarů za kus. Následující směrnice upravuje prodej těchto lístků a způsob jak se na ně může psát a jak se s nimi zachází:

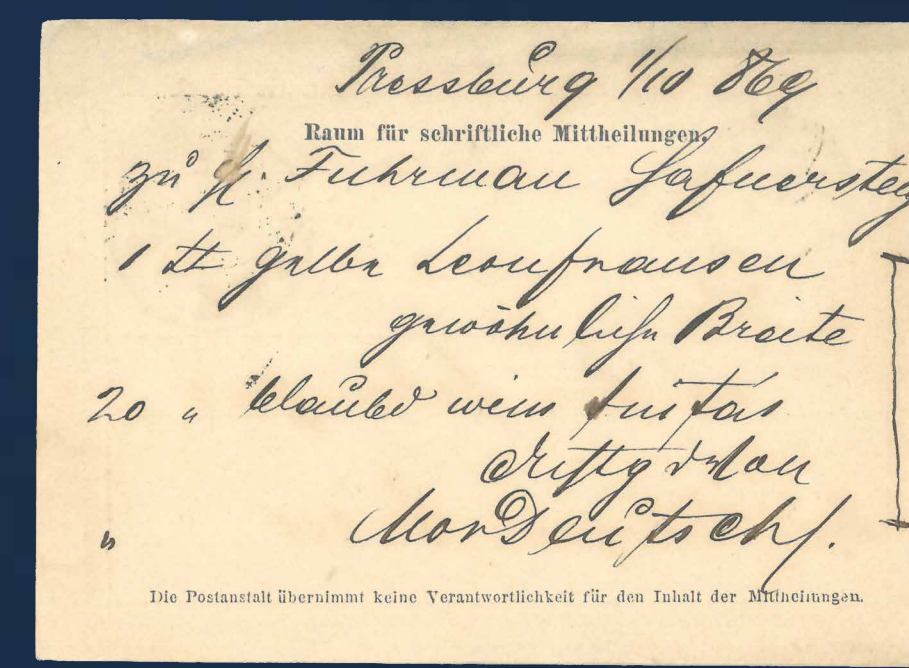
- Korespondenční lístky s vytištěnou známkou mohou být prodávány u všech poštovních úřadů a ve všech prodejnách poštovních známek za cenu dvou krejcarů. Posílají se otevřené bez jakéhokoliv příplatku.
- Stejně jako dopisy musí být opatřeny přesnou adresou, tj. křestním jménem a příjmením adresáta, místem určení a přesnou adresou ulice (pokud nejde o poste restante). Za místem určení u venkovských míst je třeba uvést i okres, jestliže několik obcí má stejné jméno. Jestliže obec nemá svou poštu, je třeba uvést poštovní úřad, pod který spadá. Adresa se píše na čelní stranu lístku.
- Zadní strana lístku je určena pro psané sdělení pisatele. Může být napsána inkoustem, tužkou, barevnou tužkou, ale je třeba dbát, aby vše bylo čitelné a nesmazalo se.
- V současné době mohou být lístky zasílány do všech míst rakousko-uherské monarchie stejně jako dopisy. Mohou být podávány doporučeně proti zaplacení pravidelného poplatku a nálepka doporučeně se lepí na zadní stranu lístku vedle tištěného upozornění: místo pro sdělení pisatele.

- Neplatí se dodatečné poštovné za další postoupení lístku na jinou adresu v jiném místě, než je uvedeno v adrese, ani za vrácení lístku pisateli.
- Pro místa, kam nedochází pravidelně listonoš, je třeba zvláštního příplatku (1 krejcar) za dopravu.
- Poštovní správa neodpovídá za obsah sdělení. Nicméně jsou poštovní úřady oprávněny ve shodě s nařízením týkajícím se dopisu s urážlivými poznámkami v adrese (poštovní regulativ z 8. března 1865) vyloučit lístky z dopravy a doručení, jestliže jsou na nich oplzlosti, potupné poznámky či jiné texty, na něž se vztahují trestné činy.
- Lístky, které se před odesláním náhodou nebo omylem staly nepoužitelné, mohou být za (1 krejcar) vyměněny tímž způsobem a za týchž podmínek, které upravují výměnu pokažených obálek s natištěnými známkami.
- Císařská a královská poštovní správa je povinna vzít na vědomí výše uvedené směrnice a musí zachovávat tyto pokyny:

Unikátní použití prvního dne vydání

Dopisnice odeslaná dne 1. října 1869 z poštovního úřadu v Bratislavě (Pozsony) do Vídně. Podací razítko na natištěné známce i příchodí razítko WIEN 2. 10. 1869 (9h) na přední straně. Z obsahu na zadní straně dopisnice vyplývá, že se jedná o obchodní korespondenci (objednávka látek). Z hlediska vzácnosti se jedná teprve o druhý známý exemplář prvního dne uherské verze! Tato dopisnice byla nalezena v malé sbírce v USA v prosinci 2014 a její předchozí historie je neznámá. Byl to objev unikátní rarity mimořádného významu, zejména pro poštovní historii Slovenska.

Unique use on the first day the issue

A postcard sent on 1 October 1869 from a post office in Bratislava. A mailing /POZSONY/ postmark is visible on the stamp with an arriving WIEN 2. 10. 1869 (at 9 a.m.) postmark in the front. It is clear from the contents of the writing on the backside, that it is a sales correspondence. It is only the second known specimen of the first day of the Hungarian version! This postcard was discovered in small collection in USA in December 2014, its previous history is unknown. It was a discovery of a unique rarity of great importance, especially for postal history of Slovakia.

Rozdělení monarchie

Vzhledem k rozdělení monarchie na rakouskou a uherskou část byly ke dni 1. října 1869 vydány dvě varianty korespondenčního lístku, a to německá a maďarská.

Separation of the monarchy

Due to the separation of the monarchy on an Austrian and a Hungarian part, two variants of the postcards were issued on 1 October 1869, a German one and a Hungarian one.

Německá varianta

German variant

Maďarská varianta

Hungarian variant

Specifikace

Dopisnice měly velikost cca 122x85 mm, byly vytištěny knihtiskem na hlazeném kartónovém papíru barvy šedobílé, bílé až žlutobílé. Natištěná známka císaře Františka Josefa hodnoty 2 kr. pochází ze vzoru výplatní emise z roku 1867.

Specifications

The postcard's dimensions were 122x85 mm. They were printed on smooth carton paper with grey white and white to yellow white colours. The 2 Kreuzer stamp of Emperor Franz Joseph, comes from a design of an emission 1867.

Vídeň 22. září 1869

KLENOT SLOVENSKEJ HISTÓRIE MOTÍVOM KLENOTU ČESKOSLOVENSKEJ FILATELIE

Príležitostná známka Nitra 1 Kč v červenej farbe vydaná 20. 6. 1933 na základe ustanovenia č. 46/1933 VMPT pri príležitosti 1100. výročia vysvätenia prvého kresťanského kostola v stredovýchodnej Európe v roku 833. Kostol dal postaviť knieža Pribina v Nitre ako sídlo Nitrianskeho kniežatstva, ktoré sa následne, po jeho dobytí kniežaťom Mojmirom, stalo základom Veľkomoravskej ríše. Pribina preukázal veľkú štátnickú múdrosť a znalosť európskej politiky, keď v rokoch 829-833, sám pohan, dal postaviť a vysvätiť v Nitre kresťanský kostol. Vysvätil ho soľnohradský (Salzburg) arcibiskup Adalram. Pribinov kostol je prvým historicky doloženým dokladom kresťanstva u Slovanov na území Slovenska. O tejto udalosti sa zmiňuje spisok Conversione Bagoariorum et Carantanorum z roku 870 - 71. Žiaľ polohu tejto svätyne sa zatiaľ nepodarilo presne určiť. Zvyšky reprezentatívnej murovanej stavby z prvej polovice 9. storočia sú doložené v lokalite Nitra - Hrad, nie je ale zatiaľ preukázané, či išlo o kostol alebo svetskú stavbu.

Technické údaje

Známka bola tlačaná rotačnou ocelotlačou z dvoch tlačových dosiek na bielom papieri s vodorovnými pruhmi v lepe. Na perforáciu bolo použité riadkové zubkované rozmeru 9 3/4. Obrázom známky je štylizovaný pohľad na chrámovú vežu s hradnou bránou prekreslenú autorskou rozkresbou rytcom K. Seizingerom, ktorá bola následne podkladom pre zhotovenie rytiny, známej zo skúšobných tlačí vo viacerých farbách.

Technical specifications

The stamp was printed by rotary recess printing from two printing plates on white paper with horizontal stripes in glue. Line perforation of size 9 3/4 was used. The image of the stamp is a stylized view of the church tower with the castle gate, redrawn by the author's drawing made by the engraver K. Seizinger, which was subsequently the basis for creating the engraving, known from the trial prints of the engraving in several colours.

Štylizovaná autorská rozkresba

Stylized author's drawing

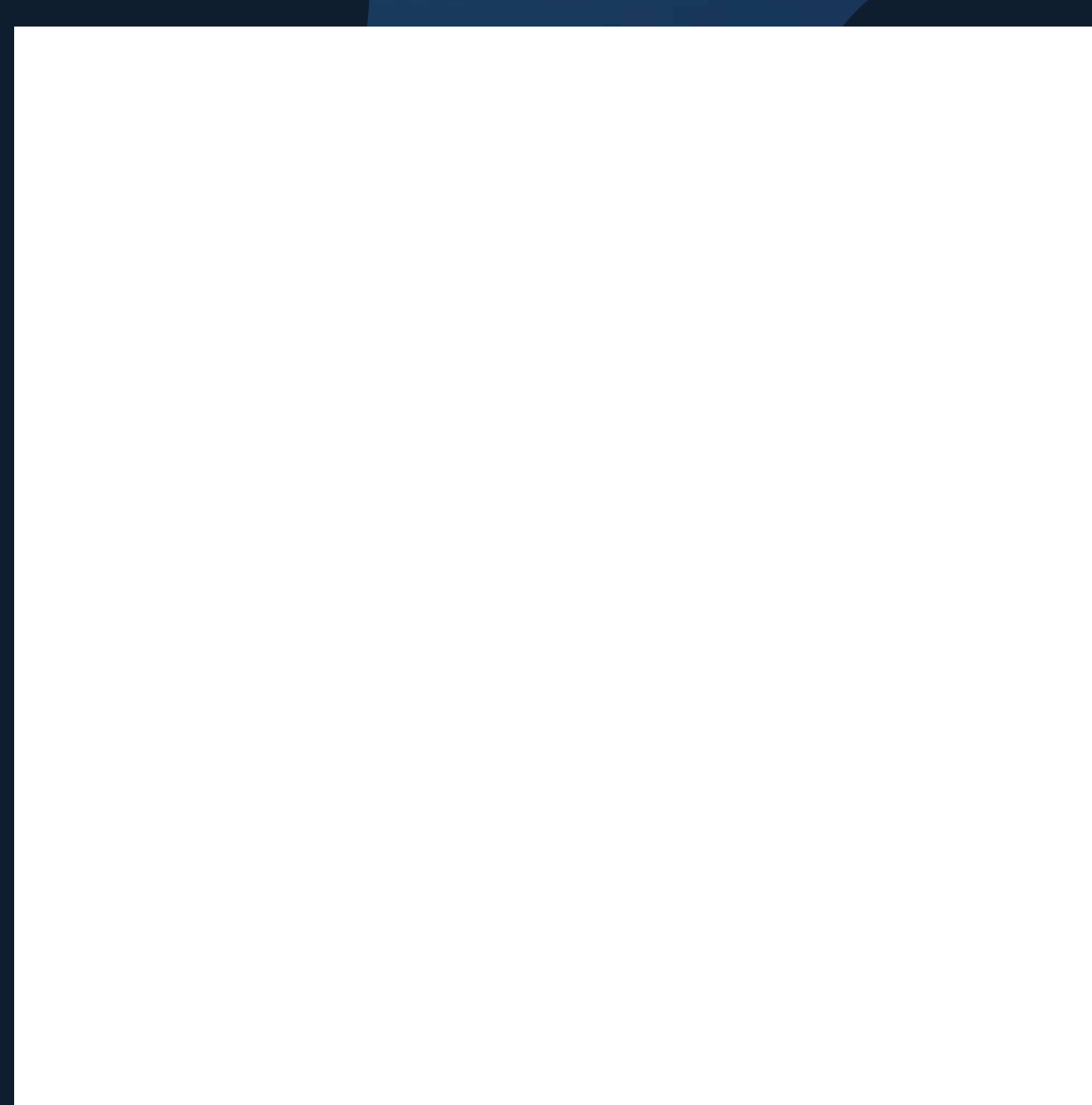

Štylizovaná autorská rozkresba ceruzou návrhu na známku s poznámkami a podpisom rytca K. Seizingera

Stylized author's drawing in pencil of a design for a stamp with notes and the signature of the engraver K. Seizinger

Socha kniežaťa Pribinu v Nitre

Statue of Prince Pribina in Nitra

Nevydaná spojka – dvojpáska, jeden z dvoch známych exemplárov, patrí medzi najvzácnejšie československé známky.

Unissued gutter between – strip of two, one of the two known specimens, being among the rarest Czechoslovak stamps.

Skúšobné tlače

Trial engraving prints

Skúšobná tlač rytiny v čiernej farbe

Trial engraving print in black

Skúšobná tlač rytiny v červenej farbe

Trial engraving print in red

THE JEWEL OF SLOVAK HISTORY LIKE A MOTIVE OF JEWEL OF CZECHOSLOVAKIAN PHILATELY

A commemorative stamp Nitra 1 Kc in red colour, issued on 20 June 1933 on the basis of Provision No. 46/1933 VMPT on the occasion of the 1100th anniversary of the consecration of the first Christian church in Central and Eastern Europe in 833. The church was built by Prince Pribina in Nitra as the seat of the Principality of Nitra, which later became the basis of Great Moravia after its conquest by Mojmir I. Pribina proved himself to be knowledgeable of European politics and a great statesman, when he commissioned a Christian church to be built and consecrated in Nitra in the years 829-833, even though he was a pagan himself. It was consecrated by Archbishop Adalram of Salzburg. Pribina's church is the first historically documented evidence of Slavic Christianity on Slovak territory. This event is spoken of in the Conversio Bagoariorum et Carantanorum history from the 870-71. Unfortunately, the exact location of this shrine has not yet been precisely determined. Remains of a representative brick building from the first half of the 9th century are documented in the locality of Nitra Castle, but it has not yet been proven whether it was a church or a secular building.

Pôvod

Spojky ani známky so spodnými kupónmi neboli nikdy oficiálne vydané a o ich pôvode sa iba špekuluje. Mohlo ísť napríklad o dary pre vysokých štátnych úradníkov, odkiaľ sa následne dostali do rúk filatelistov. V každom prípade sa známky so spodnými kupónmi vyskytujú len veľmi ojedinele (predpokladá sa 60-80 kusov), pričom s označením tlačovej dosky len úplne raritne (6-8 kusov). Ešte výnimočnejšie sú spojky, ktorých počet sa predpokladá 20 kusov, pričom v podobe dvojpásky sú známe iba dva exempláre a radia sa medzi najvzácnejšie československé známky. Prezentovaná dvojpáska bola objavená v starých obchodných zásobách československej pošty (POFIS-u), odkúpených známym pražským obchodníkom, odkiaľ sa dostala do vlastníctva viceprezidenta PPCP.

Origin

Gutters and stamps with bottom blank fields have never been officially issued and their origin can only be speculated about. These could be, for example, gifts for high-ranking civil servants, from where they subsequently fell into the hands of philatelists. In any case, the stamps with bottom blank fields are rare (60-80 pieces are assumed to exist) and with the marking of the printing plate very rare (6-8 pieces). Even more exceptional are gutters, the number of which is assumed to be 20 pieces, while in the form of a strip of two only two specimens are known and they are among the rarest Czechoslovak stamps. The presented gutterstrip of two was discovered in the old commercial stocks of the Czechoslovak Post (POFIS), bought by a well-known Prague merchant, from where it became the property of the PPCP Vice-President.

Kupóny a doskové značky

Blank fields and printing plate marks

Nevydaná okrajová známka so spodným kupónom a značkou tlačovej dosky 1

Unissued margin stamp with a bottom blank field and the mark of the printing plate 1

Nevydaná okrajová známka so spodným kupónom a značkou tlačovej dosky 1A

Unissued margin stamp with a bottom blank field and the mark of the printing plate 1A

UNIKÁTNÍ DEVÍTIBLOK 20F. MAGYAR POSTA S PŘETISKEM POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919

Přetisk

Rakouské a uherské známky přestaly platit v Československu k 28. únoru 1919. Neprodané známky byly v prosinci 1919 opatřeny přetiskem POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919. Mezi archy uherských známek 20f. s označením poštovní správy Magyar Kir. Posta se dostal jeden arch, který byl vytištěn až po vzniku Československa, se shodnou kresbou, ale odlišným nápisem Magyar Posta.

UNIQUE BLOCK OF NINE 20 F MAGYAR POSTA WITH PČ 1919 OVERPRINT

Overprint

Austrian and Hungarian stamps ceased to be valid in Czechoslovakia on 28 February 1919. Unsold stamps were provided with the POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 overprint in December 1919. One sheet got among the sheets of Hungarian 20 f stamps with the designation of the postal administration Magyar Kir. Posta, which was printed only after the establishment of Czechoslovakia with the same design but a different inscription Magyar Posta.

Známky s označením Magyar Kir. Posta a Magyar Posta

Stamps with the designation Magyar Kir. Posta and Magyar Posta

Arch uniká kontrolle

Způsob, jakým se tento arch dostal mezi ostatní archy, nebyl nikdy vysvětlen. Některé úvahy předpokládají, že se to stalo při převzetí známek z poštovních úřadů při změnách hranic na jižním Slovensku a na Podkarpatské Rusi. Každopádně nebyl mezi ostatními archy rozpoznán a ušel kontrole nejen zaměstnanců, ale i filatelistů, protože jej J. Lešetický neuvádí ve své monografii z února 1920.

The sheet escapes from control

The way in which this sheet got among the other sheets has never been explained. Some considerations assume that this happened when taking over stamps from post offices during changes of frontiers in southern Slovakia and Subcarpathian Ruthenia. In any case, it was not recognized among the other sheets and escaped control not only by employees but also by philatelists, because J. Lešetický does not mention it in his monograph from February 1920.

Objev známky

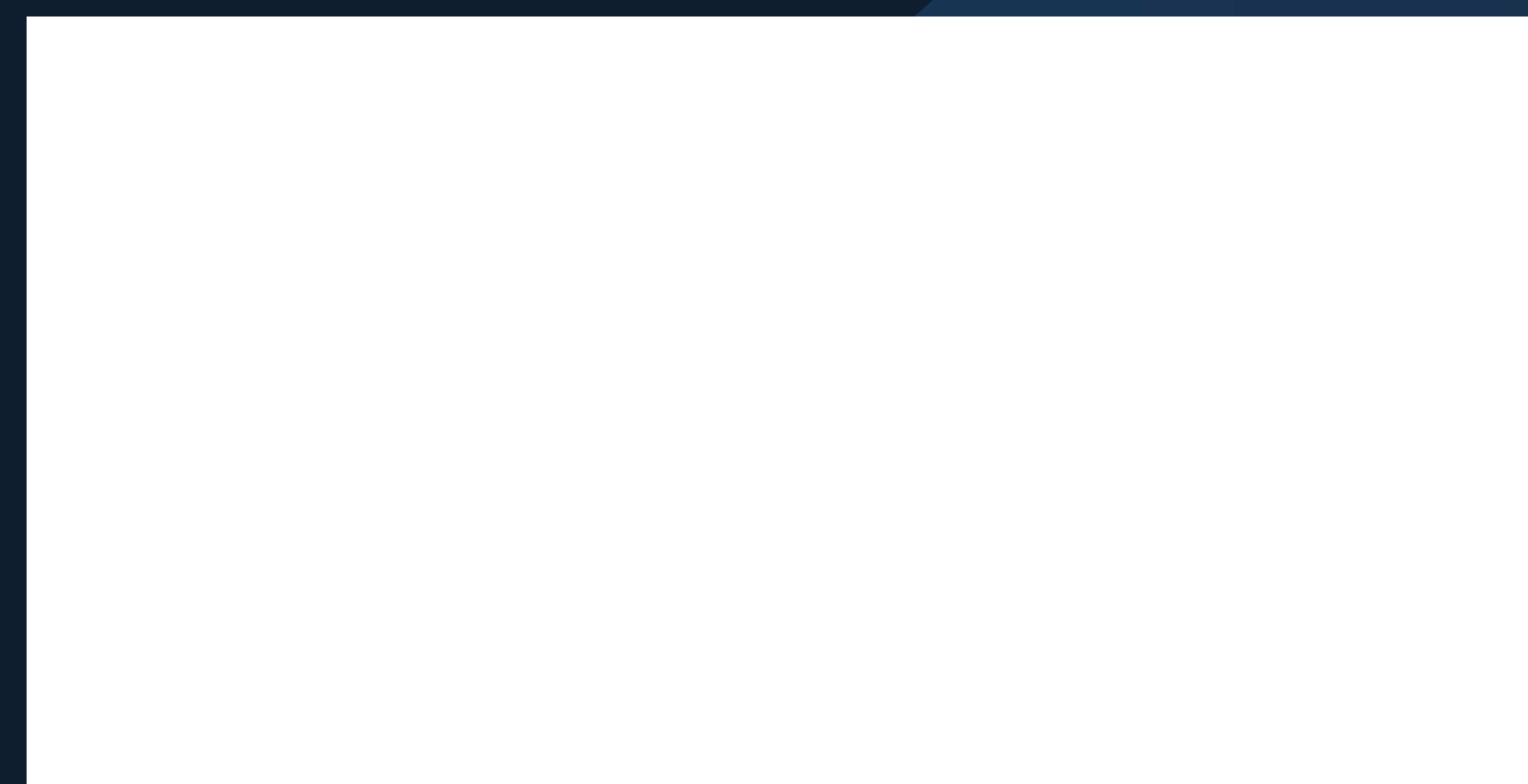
Objevem této známky se také zabývá i vzpomínkový článek J. Krause uveřejněný ve Filatelii 1974/530 Reportáže z počátků naší filatelie, kde se autor snaží vyzpovídat majitele několika exemplářů Z. Kratinu. Ten uvádí, že horní část archu (přímo hovoří o padesáti kusech) zakoupil obchodník C. F. Stoupa, který měl zajít za přednostou filatelistické přepážky Tomanem se žádostí o další exempláře. Toman po zjištění existence známky prohlédl skladové zásoby a našel zbývající část archu. Ověřit tuto teorii již dnes není možné, protože v dobových inzertech známku nikdo nenabízel.

V roce 1936 byl popsán v časopise Tribuna filatelistů dne 18. ledna 1936 (str. 20) největší známý víceblok – devítiblok, na jehož základě bylo zjištěno, že arch byl vložen při přetiskování posunutě. Sklon přetisku není standardních 55°, ale pouze 53,5°. To má za následek, že většina známek má decentrovaný přetisk.

Discovery of the stamp

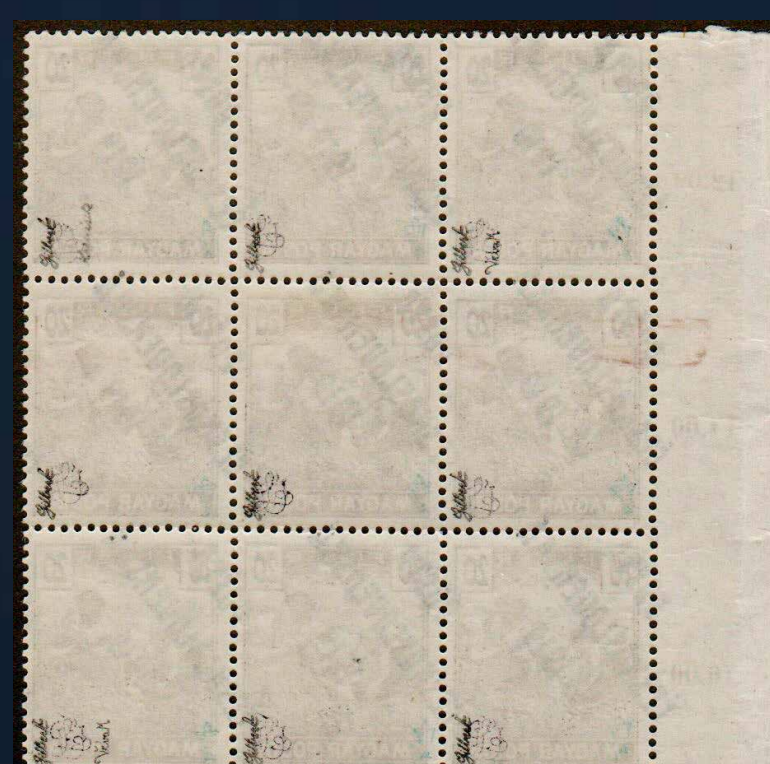
The discovery of this stamp is also dealt with in J. Kraus' commemorative article published in Filatelie 1974/530 Reportáže z počátků naší filatelie (Reports from the beginning of our philately), where the author tries to interview the owner of several exemplars, Z. Kratina. He states that the upper part of the sheet (he specifically speaks of fifty pieces) was bought by the merchant C. F. Stoupa, who allegedly went to the head of the philatelic counter Toman with a request for more exemplars. After discovering the existence of the stamp, Toman inspected the stock and found the remaining part of the sheet. It is no longer possible to verify this theory today, because no one offered the stamp in period advertisements.

On 18 January 1936, the largest known multi-block – block of nine was described in the magazine Tribuna filatelistů (page 20), on the basis of which it was found that the sheet was inserted in a shifted position during overprinting. The inclination of the overprint is not standard 55°, but only 53.5°. As a result, most stamps have a decentred overprint.

Do dnešního dne se dochoval pouze tento unikátní devítiblok (ZP 51-53, 61-63, 71-73), který je zároveň nejvzácnějším víceblokem československých známek. Dále jsou známy dva čtyřboky a jedna dvoubpáska.

Of the larger wholes, only this unique block of nine (stamp positions ZP 51-53, 61-63, 71-73) has survived to this day, which is also the rarest multi-block of Czechoslovak stamps. Furthermore, two blocks of four and one strip of two are known.

Zadní strana

Reverse side

Pohled na budovu A. Haase v Anenském dvore v Praze – největší tiskárny v Rakousko-Uhersku na začátku 20. století

A view of the building of A. Haase in Anenský dvůr in Prague – the largest printing house in Austria-Hungary at the beginning of the 20th century

Ateliér tiskárny

Studio of the printing house

Sál litografů tiskárny

Hall of lithographers of the printing house

První publikovaná zmínka

První publikovaná zmínka o známce je až 15. listopadu 1920 v časopise Český filatelista, kde na str. 165 je uvedeno, že známku koupil v poslední době u filatelistické přepážky člen našeho klubu (40 kusů) a o její existenci se vůbec nevědělo.

The first published mention

The first published mention of the stamp is as late as on 15 November 1920 in the magazine Český filatelista, where it is stated on page 165 that the stamp was recently bought at a philatelic counter by a member of our club (40 pieces) and whose existence was not known at all.

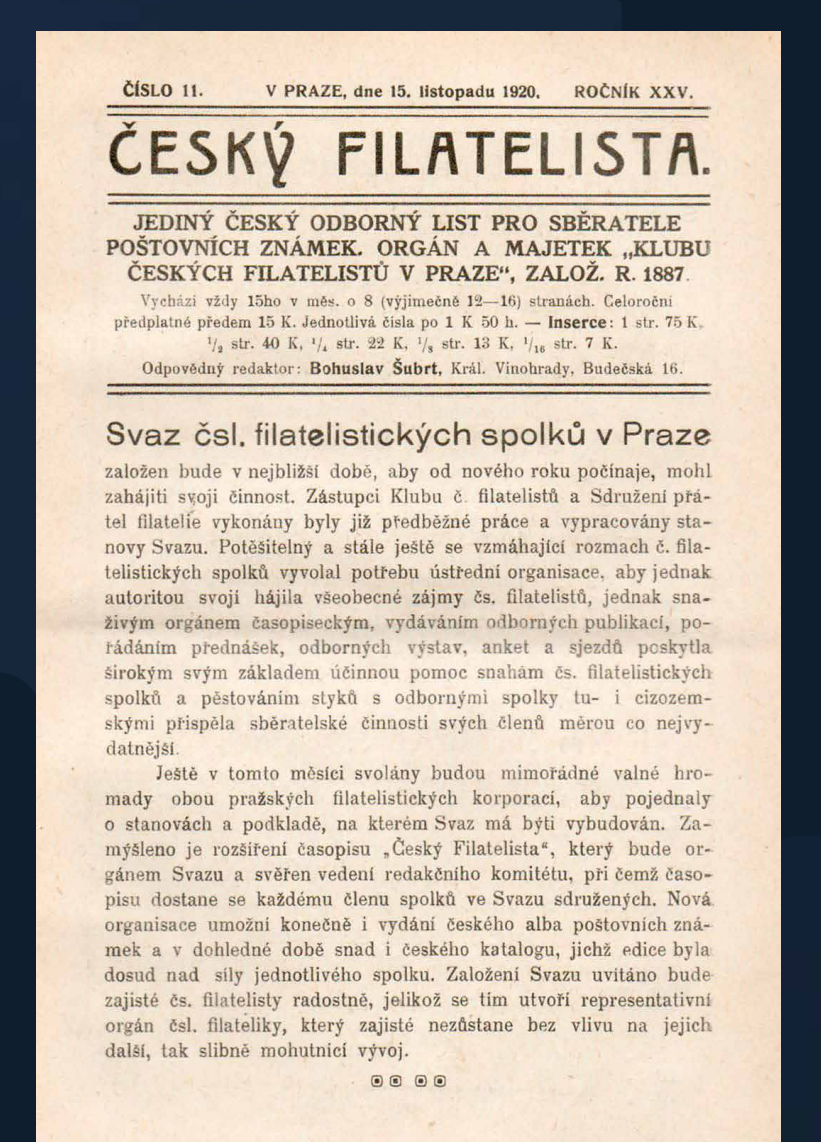

Jednotlivá známka
Poř. 107a

Individual stamp Pof. 107a

Ukázka z časopisu

Sample from the magazine

První vyobrazení devítibloku

Zde byl i poprvé blok vyobrazen. Následně zmizel z veřejného povědomí. Znovu byl publikován až v časopise Filatelie v roce 1974. Lze tedy říci, že ačkoliv exemplář známe již z doby první republiky, prvním veřejně známým majitelem byl až L. Pytlíček. Ten blok veřejně propagoval, a lze tak jeho fotografii spatřit ve starších katalozích nebo v časopisech. Devítiblok je ověřen znaleckými značkami Šula, Lešetický - Ústředna, Gilbert, Karásek a Vrba.

The first depiction of the block of nine

This is where the block was also depicted for the first time. Subsequently, it disappeared from the public awareness. It was published again in the magazine Filatelie in 1974. It can therefore be said that although we know the exemplar already from the times of the First Republic, the first publicly known owner was L. Pytlíček. He publicly promoted the block and so its photograph can be seen in older catalogues or magazines. The block of nine is verified by expert marks Šula, Lešetický - Ústředna, Gilbert, Karásek and Vrba.

Titulní strana Tribuny filatelistů ze dne 18. ledna 1936

Title page of the magazine Tribuna filatelistů of 18 January 1936

PRESTIGE PHILATELY CLUB PRAGUE

DOPLATNÍ CHYBOTISK 50/50

V rámci emise Osvobozená republika bylo vydáno v letech 1920-1922 celkem 11 známek lišících se nominální hodnotou a barvou. Z nich tři hodnoty byly červené, jednalo se o hodnoty 20, 50 a 150 haléřů. V letech 1921 a 1923 byla ukončena platnost některých hodnot z této emise a když pošty odváděly nespoteřované archy, spolu s archy známek 20h nebo 150h Osvobozená republika 1920 byl omylem opatřen přetiskem „Doplatit“ i jeden arch hodnoty 50h, pravděpodobně z 2. tiskové desky. K záměně došlo zřejmě v r. 1923. Tento přetištěný arch byl přidělen poštovnímu úřadu Praha 14, kde známky z něj byly pravděpodobně beze zbytku vypotřebovány začátkem ledna 1928. První zmínka o nálezu chybotisku je datována říjnem 1928. Do dnešních dnů bylo nalezeno mezi 15-20 exemplářů.

Jedná se o nejvýznamnější a nejpoulnější raritu československé provenience, autentickou a prestižní vzácnost, která je respektována celou světovou filatelii.

500 %

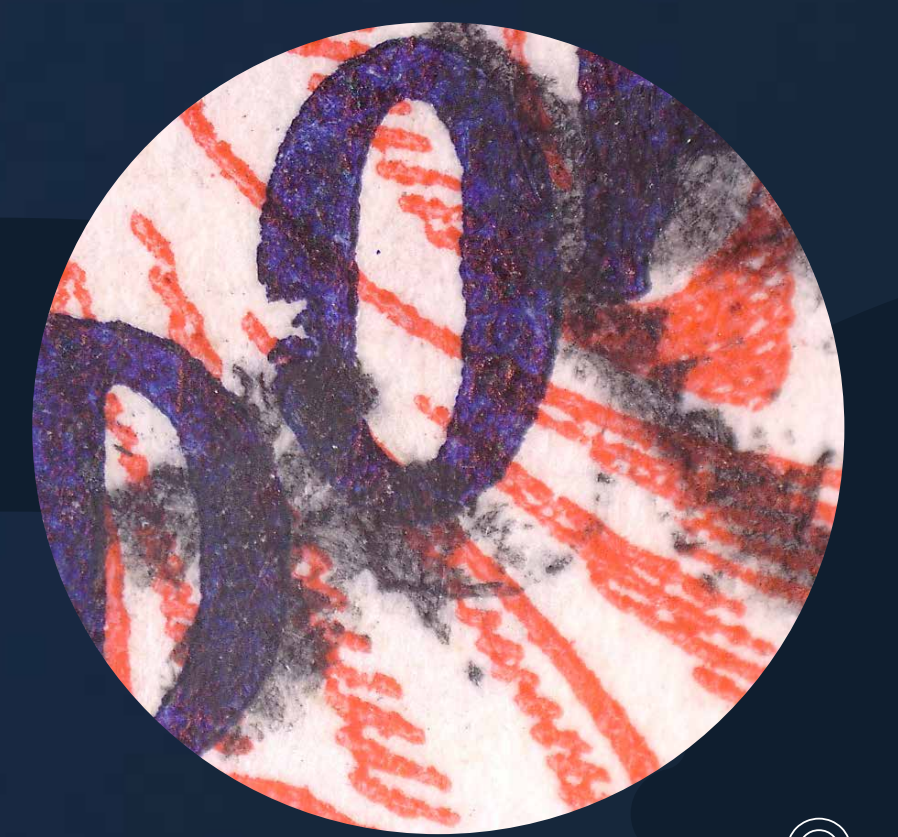

Desková vada

Tento exemplář pochází ze ZP 83/2 s charakteristickou deskovou vadou v písmenech O a P.

Plate error

This specimen comes from pos. 83/2 with a typical plate error in letters O and P.

900 %

Vratislav Hugo Brunner
(1886-1928)
Author of the stamp

Úřední znak
československé pošty
z roku 1925

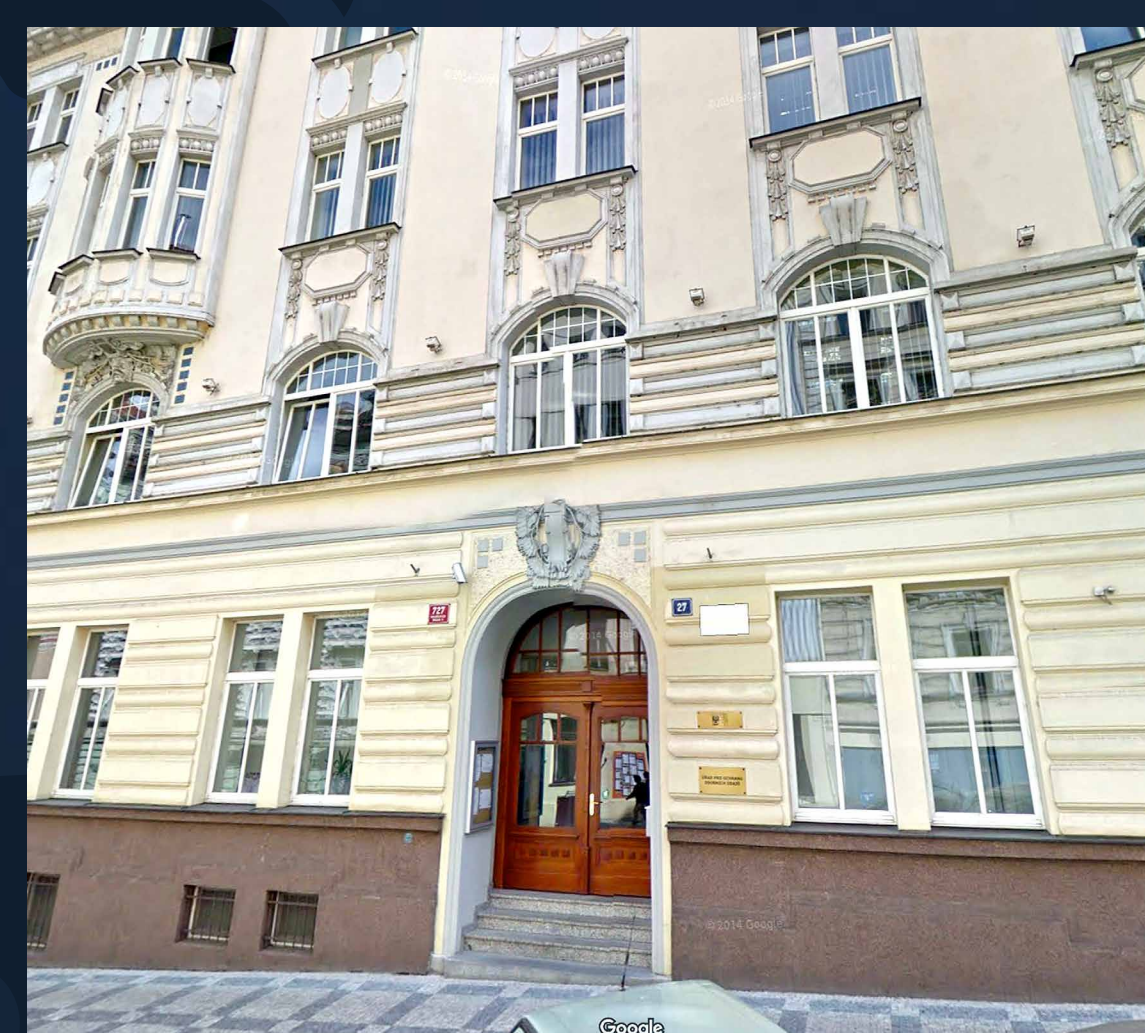
Official emblem of Czechoslovak
Post from 1925

Listonoši z poštovního
úřadu Praha 14 se připravují
na pochůzku, 30. léta

Postmen from post office at Prague 14
preparing for postal delivery, 1930s

Dnešní podoba budovy, kde
v r. 1928 sídlil p. ú. Praha 14,
pplk. Sochora 727/27, Praha 7

Current resemblance of seat of the
post office at Prague 14 in 1928,
pplk. Sochora 727/27, Prague 7

POSTAGE DUE STAMP PRINTING ERROR 50/50

Within the Liberated Republic issue, a total of 11 stamps differing in the nominal value and colour were issued between 1920 and 1922. Of these, three values were red, namely the values 20, 50 and 150 hellers. In 1921 and 1923, some of the values from this issue ceased to be valid and when post offices returned unused sheets, together with sheets of stamps 20h or 150h the Liberated Republic 1920, also one sheet with the value of 50h, probably from the 2nd printing plate, was also marked with overprint "Doplatit" (postage due). The confusion probably occurred in 1923 when, at the same time, 50h and 150h stamps ceased to be valid. This overprinted sheet was assigned to the post office of Prague 14, where the stamps from the sheet were completely used up at the beginning of January 1928. The finding of the printing error was mentioned for the first time in October 1928. To date, 15 to 20 specimens have been found.

It is the most important and most popular rarity of the Czechoslovak philatelic history.

PŮLENÉ ZNÁMKY POUŽITÉ NA ÚZEMÍ SLOVENSKA

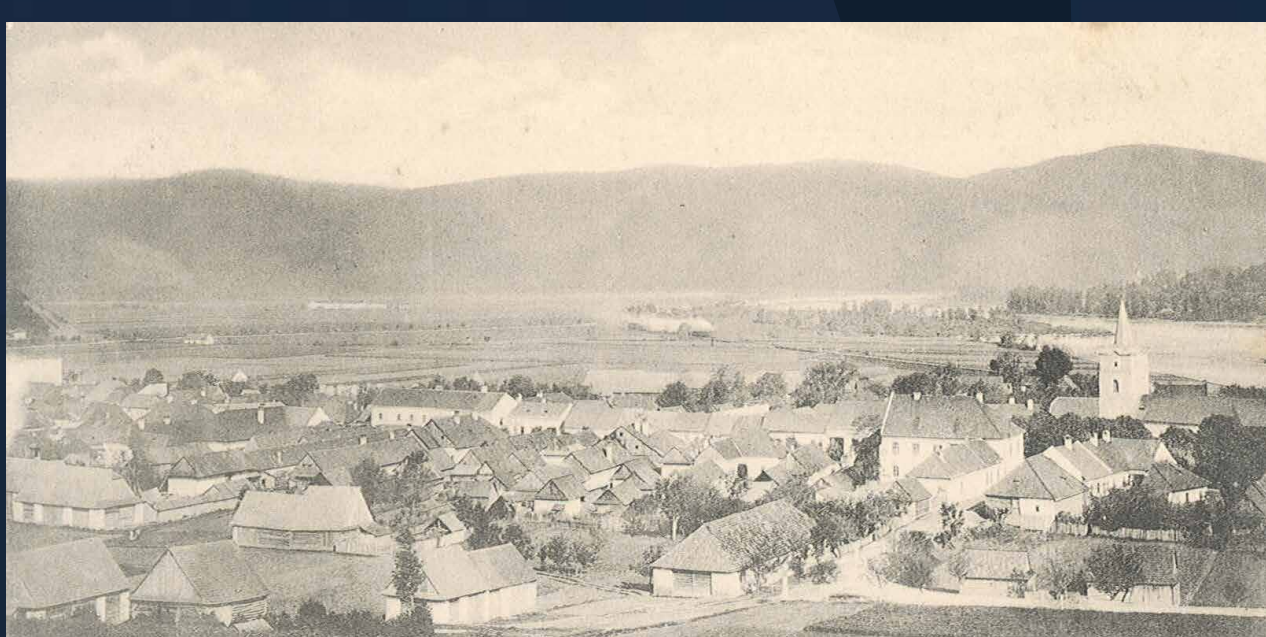
Většina půlených známek z období poštovního provozu rakouské monarchie pochází z uherských zemí. Slovensko bylo v tom čase nedílnou součástí Uherského království. Rakouská pošta vydala své první známky 1. června 1850. Zásobování na jednotlivých, zejména menších poštovních úřadech, nepokrývalo ideálně potřebu všech hodnot na té které poště. Mělo to několik důvodů. Známky na jednotlivé poštovní úřady byly dodávány jednou měsíčně na základě objednávky poštmistra. Ten se snažil objednat tak, aby pokryl svoji potřebu. Zde je nutno podotknout, že poštovní úřad byl státem licencovaný soukromý podnik a stávalo se, že v souvislosti s nedostatečným tokem peněz byla objednávka známek z hlediska množství často sotva dostačující. Když do toho přišla jakákoliv překážka, třeba špatné počasí nebo něco jiného, tak známky na další období mohly dorazit i s několikadenním zpožděním. Výjimečně se proto stávalo, že některé hodnoty na poště scházely a známky vyšších nominálů se nouzově dělily na půlku nebo třetinu. Obecně lze říci, že dělené, a to většinou půlené, známky zachované na dopisech jsou velmi vzácné a od počátků filatelie vyhledávané objekty. Patřily vždy jen do těch největších sbírek a na filatelistickém trhu dnes dosahují stále vyšších cen.

BISECTED STAMPS USED IN THE TERRITORY OF SLOVAKIA

Most bisected stamps from the Austrian monarchy's postal period come from Hungarian lands. At that time, Slovakia was an integral part of the Kingdom of Hungary. The Austrian post issued its first stamps on June 1, 1850. However, the supply of these stamps could not effectively match the individual requirements of post offices (especially the small, remote ones), as each required a specific set of stamp values at different times. The stamps were delivered once a month, based on the order submitted by the Post Master who tried to order just enough to meet demand, but avoid overspending. Post offices were state-licensed, private businesses. Insufficient funding led to ordering just enough, which were barely sufficient to meet standard demand - if bad weather or a different obstacle occurred, the supply of stamps for the next month could have arrived with a delay of several days. Therefore in exceptional cases, certain values of stamps were missing, so the stamps of higher values were split in halves or thirds as stopgaps. Generally, when preserved on letters, these split stamps (mostly bisected ones), are very rare and sought after items from the beginnings of philately. They have always belonged the largest collections and today still sustain increasing prices.

Vag-Besztercze

Vag-Besztercze

Nagy Tapolcsan - pošta

Nagy Tapolcsan -
Post Office

Tři dopisy,
tři cesty

Topolčany- Bratislava

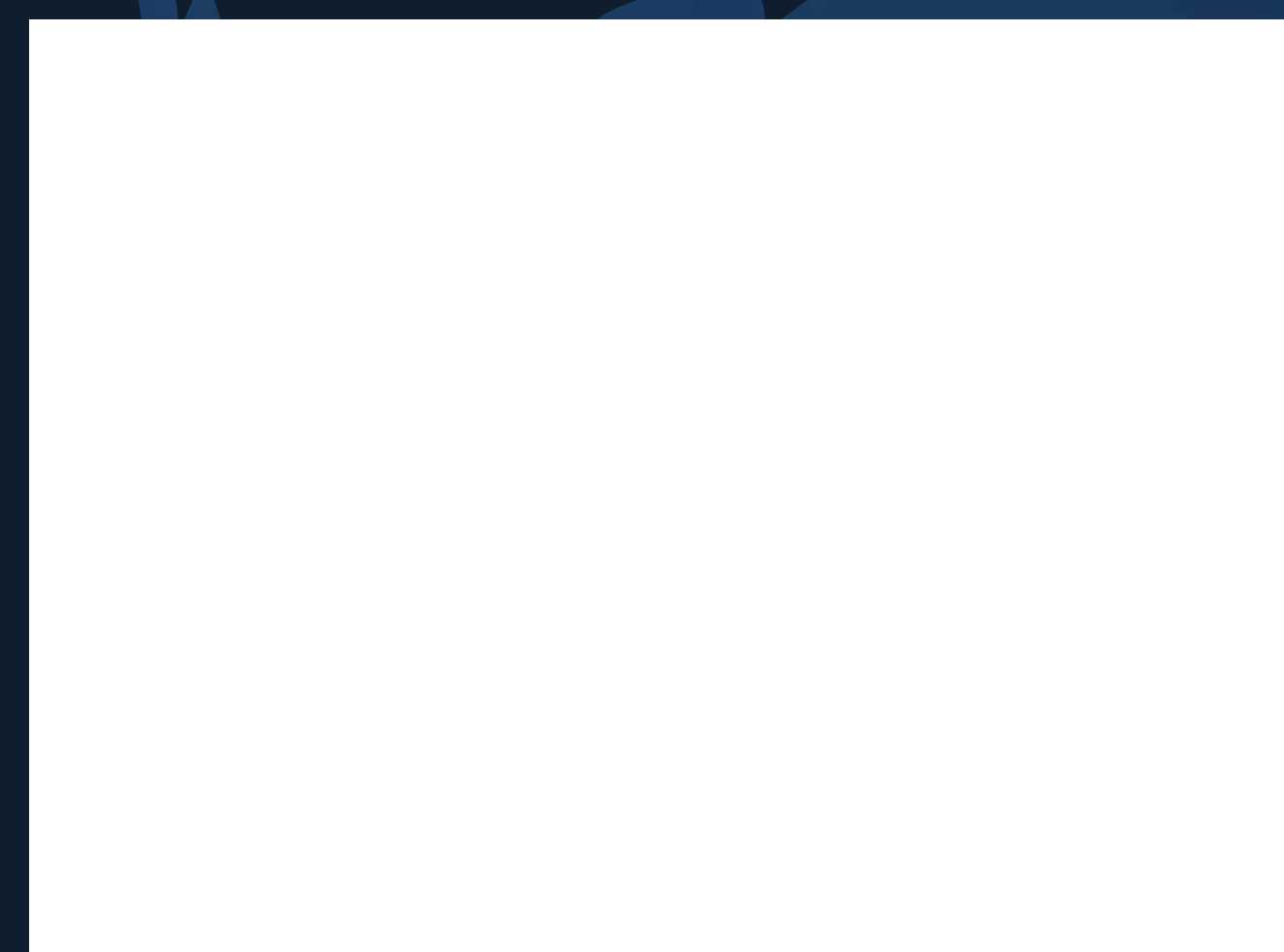
Horka - Liptovský Hrádok

Pov. Bystrica - Lubochňa

Three letters,
three routes

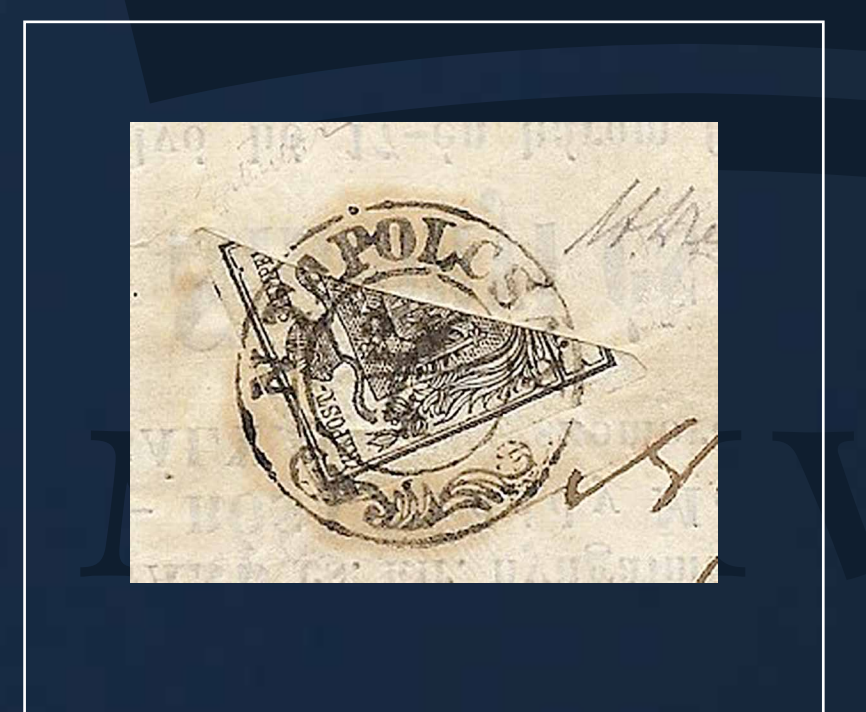

↓ Půlená známka 2krejcarová z první emise rakouských známek (1850)

Tiskopis odeslaný 23. dubna 1858, tarif 1kr. bez ohledu na vzdálenost

Pošta N. Tapolcsán, dnes Topolčany, zahájila činnost už v květnu 1740, takže měla víc jak stoleté zkušenosti s poštovním provozem, přesto došlo k tomu, že v dubnu 1858 postrádala 1krejcarové známky, které byly určeny pro frankování tiskopisů. Situaci vyřešil poštovní úředník tím, že rozpůlil 2krejcarovou známku (zřejmě více), čímž vznikly vždy dvě 1kr. známky, kterými mohl frankovat tiskopisy. 2krejcarových známek bylo na poště určitě dostatek, jelikož ty se používaly k frankování místních dopisů, kterých bylo v malém městě, jako např. Topolčany, využíváno poskrovnu. Celkem je ze Slovenska známo osm dopisů s půlenou 2kr. známkou.

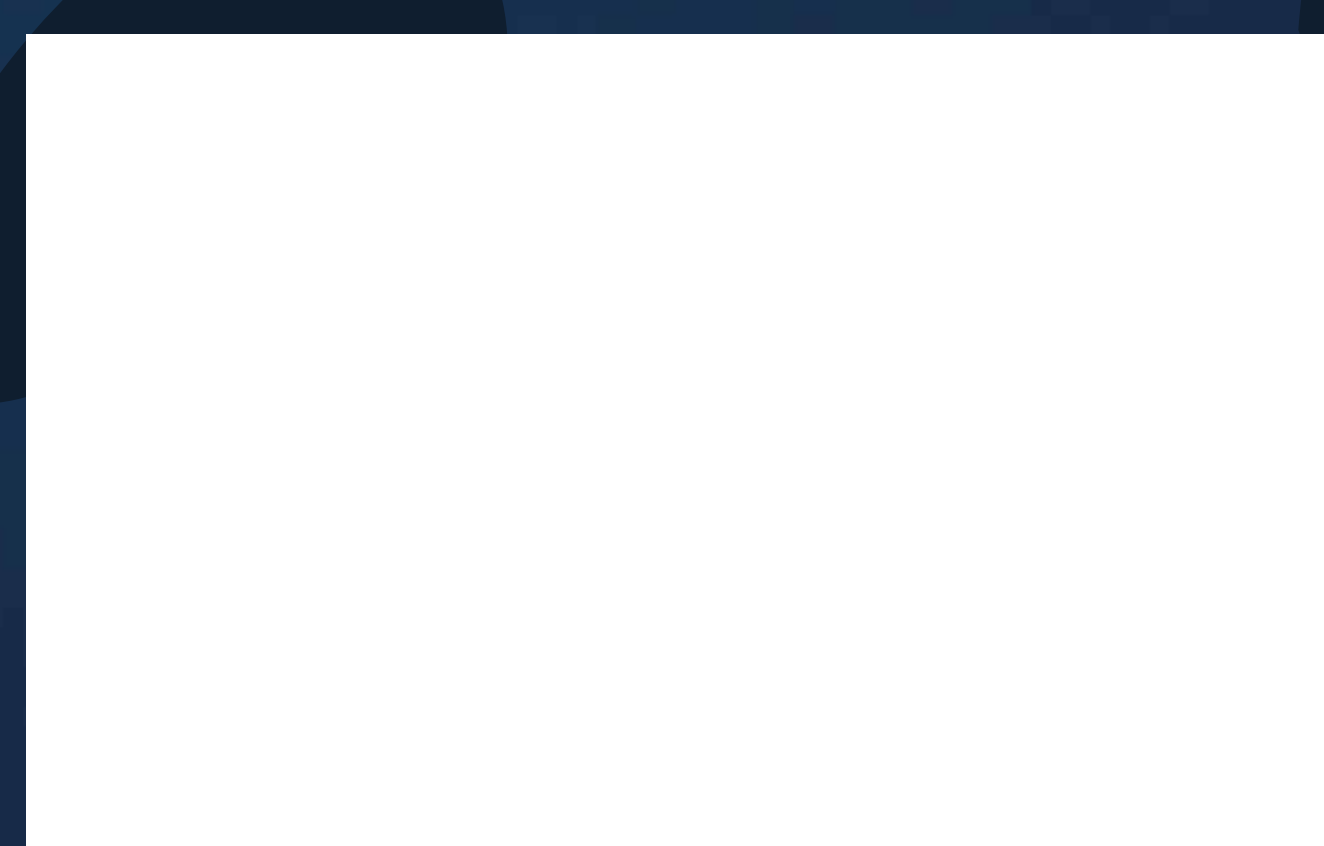
200 %

Printed matter sent on April 23, 1 Kr tariff no matter the distance

Nagy Tapolcsán post (today's Topolčany) commenced operation in May 1740. In April 1858, despite its more than 100 years of experience, it ran out of 1 Kreuzer stamps, intended for franking printed matter. A post official resolved the situation by cutting a 2 Kreuzer (possibly more) stamp in two, thus creating two 1 Kreuzer stamps. 2 Kreuzer stamps were well stocked, because they were used for franking local letters - an option rarely used in small towns such as Topolčany. Only 8 Slovak letters with a bisected 2 Kreuzer stamp have been discovered.

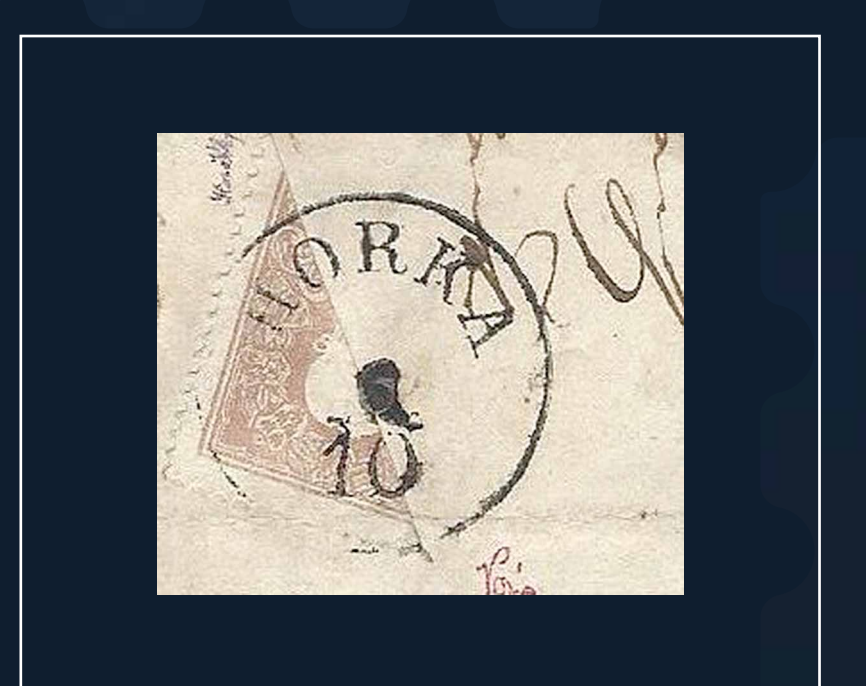
Bisected 2 Kreuzer stamp
from the first emission of
Austrian stamps (1850)

↓ Půlená známka 10krejcarová z druhé emise rakouských známek (1858)

Dopis odeslaný 6. října 1859 (či 1860 nebo 1861, do tzv. prvního pásma, tedy do vzdálenosti méně než 10 rakouských poštovních mil - cca 75 km)

Pošta Horka zahájila činnost v roce 1826. Byl to poštovní úřad, jehož obec měla jenom 91 obyvatel, a tak není divu, že veškerých známek se objednávalo málo a někdy dodané známky naopak nestačily. Pošta postrádala k uvedenému datu nejběžnější známky 5krejcarové, a tak muselo dojít k rozpůlení 10krejcarové známky. Celkem je ze Slovenska známo sedm dopisů s půlenou 10krejcarovou známkou.

200 %

A letter sent on October 6, 1859 (or 1860 or 1861, within the first zone, i.e. to a distance shorter than 10 Austrian post-miles - approx. 75 km)

Horka Post commenced operation in 1826. It was a post office in a town with only 91 inhabitants, so inevitably, the stamp orders were small and sometimes insufficient. On that day, the post office was out of the most common 5 Kreuzer stamps and so a 10 Kreuzer stamp was bisected. Only 7 letters with bisected 10Kr stamps from Slovakia are known to be in existence.

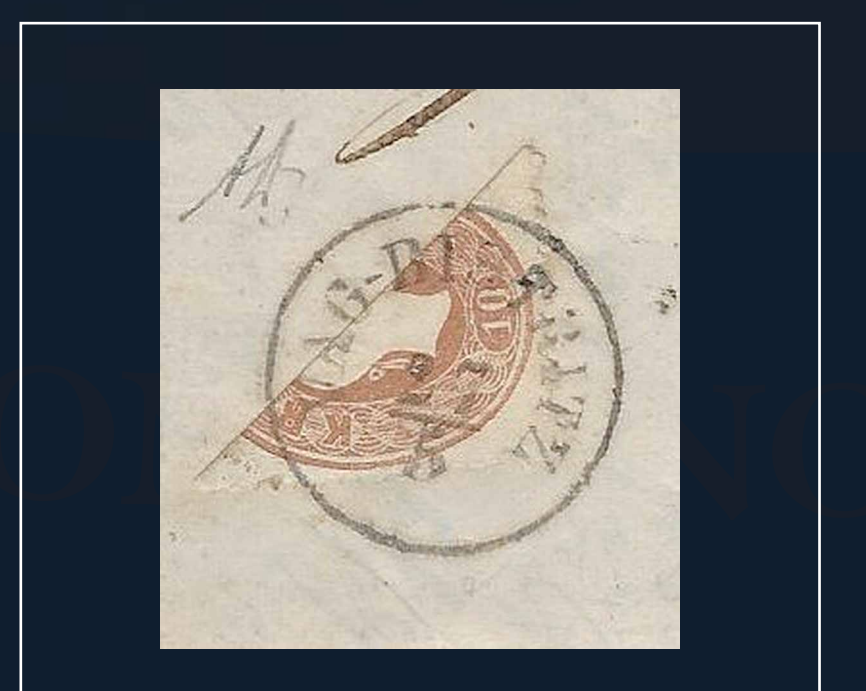
Bisected 10 Kreuzer stamp
from the second emission of
Austrian stamps (1858)

↓ Půlená známka 10krejcarová ze třetí emise rakouských známek (1861)

Dopis odeslaný do prvního pásma dne 27. května 1862

Pošta Vag Bistricz, dnes Považská Bystrica, zahájila provoz teprve v roce 1857. I přesto, že se jednalo o velkou obec, kde byl předpoklad, že pošta bude mít dost známek, muselo dojít k půlení 10krejcarové známky.

200 %

A letter sent within the first zone on May 27, 1862

The Vag Bistricz Post, (today's Považská Bystrica) began operation in 1857. Though the town's population size warranted large stamp orders for the post office, even here the 10 Kreuzer stamps had to be bisected at times.

Bisected 10 Kreuzer stamp
from the third emission of
Austrian stamps (1861)

